

Minderåriga och Kanta- tjänsterna – verksamhets- modeller för hälso- och sjukvården och apoteken

Version	Datum	Ändringen gjord av	Beskrivning
1.0	12/2019	THL	Första versionen
1.1	18.6.2020	THL	Effekterna av biträdande justitiekanslerns beslut på specifikationerna av åldersgränsen på 12 år har beaktats. Ändringar har gjorts speciellt i kapitel 3. Länkar har uppdaterats.
1.2	31.8.2020	THL	Ändringar har gjorts i kapitel 4, det första avsnittet. Den sista meningen har tagits bort som felaktig.

INNEHÅLL:

1. Inledning	4
2. Vårdnadshavares och minderårigas rätt att besluta om vård	6
2.1 Vårdnadshavarnas rätt	6
2.2 Den minderårigas rättigheter	6
3. Dokumentation av en minderårigs beslutsförmåga och utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna	7
3.1 En minderårigs förmåga att besluta om sin vård	7
3.2 Information till minderåriga om patientuppgifter och rättigheter för minderåriga som enligt bedömningen har beslutsförmåga	7
3.3 Dokumentering av beslutsförmågan i strukturerad form samt viljan gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna för minderårig som har beslutsförmåga	8
3.3.1 En minderårigs vilja gällande utlämning av uppgifter som anknyter till besöket/vårdperioden till vårdnadshavarna	10
3.3.2 En minderårigs vilja gällande utlämning av uppgifter om recept till vårdnadshavarna	11
4. Fördröjd visning av uppgifter på Mina Kanta-sidorna	13
4.1. Användning av fördröjning i en minderårigs patientjournaluppgifter	13
4.2 Förhindra visning av recept på Mina Kanta-sidorna	13
5. Utlämning till vårdnadshavarna av en minderårigs patientuppgifter inom hälso- och sjukvården, på apoteket och på Mina Kanta-sidorna	15
5.1 Visning av den minderårigas uppgifter till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna under övergångsperioden	16
6. Andra datasystem som är anslutna till patientjournalen och tidsbokning	18
7. Källförteckning: Lagstiftning, anvisningar och specifikationer	20

1. Inledning

Denna anvisning för verksamhetsmodell kompletterar de nationella verksamhetsmodellerna för Patientdataarkivet och elektroniska recept, när det är frågan om vård av en minderårig patient, dokumentation av vård och utlämning av en minderårigs patientuppgifter till hans eller hennes vårdnadshavare.

Anvisningarna för verksamhetsmodellen är skrivna på allmän nivå. Utöver dessa anvisningar behövs specifika anvisningar om informationssystemet för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och på apoteken samt eventuellt även lokala anvisningar.

Vårdnadshavarna har rätt att fatta beslut om barnets vård tills barnet har förmåga att fatta besluten själv. Bedömningen av en minderårigs förmåga att själv besluta om sin vård görs av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som vårdar barnet. När en minderårig enligt bedömningen har förmåga att självständigt sköta sina egna ärenden, kan den minderåriga om han eller hon önskar förbjuda utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna. Då kan uppgifter som anknyter till vården inte visas eller utlämnas till den minderårigas vårdnadshavare.

I patientdatasystemet dokumenteras information i strukturerad form om huruvida den minderåriga har förmåga att sköta sitt ärende samt viljan hos den minderåriga, som enligt bedömningen har förmåga att fatta självständiga beslut, gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna. Dokumentationen gäller tydligt ett specifikt besök/en specifik vårdperiod och/eller recept, eftersom beslutsförmågan alltid bedöms i relation till det aktuella ärende som ska skötas.

Den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården ska anteckna informationen om den minderårigas beslutsförmåga och viljan hos denna gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna i strukturerad form i patientdatasystemet i det skede då funktionen är implementerad i patientdatasystemet. Fram till dess ska man följa anvisningarna av Institutet för hälsa och välfärd (THL) [1/2016 Visning av minderårigas uppgifter och skötsel av ärenden \[1\]](#).

I Kanta-tjänsterna (Mina Kanta-sidor, Patientdataarkivet och Receptcentralen) finns beredskap för införande av funktionen under 2020. Införandet kräver även ändringar i patientdatasystemen. När funktionen har införts inom hälso- och sjukvården, avlägsnas den åldersgräns på 10 år för visning av uppgifter till vårdnadshavarna som används på Mina Kanta-sidorna för närvarande. Uppgifter för minderåriga över 10 år visas till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna i avsnitten för besök och recept, och i samband med dessa har ovan nämnda information anslutits om den minderårigas beslutsförmåga samt viljan hos den minderåriga, som enligt bedömningen har förmåga att fatta beslut, gällande utlämning av hans eller hennes patientuppgifter till vårdnadshavarna.

Det finns ingen åldersgräns för en minderårigs rätt att bestämma om sin vård. Bedömningen av den minderårigas förmåga att fatta beslut görs alltid utifrån hans eller hennes ålder, utvecklingsnivå och det ärende som ska skötas. Ett barn eller en ungdom i vilken ålder som helst kan förbjuda att de egna patientuppgifterna lämnas ut till vårdnadshavarna, om en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården har bedömt att han eller hon har förmåga att sköta sitt eget ärende. Principen för funktionen är att uppgifterna visas för vårdnadshavarna när den minderåriga inte har förmåga att själv fatta beslut om sin vård. När den minderåriga enligt bedömningen har förmåga att fatta beslut om sin vård, visas de uppgifter som den minderåriga vill att de egna vårdnadshavarna ska kunna se. Under övergångsperioden kommer det att finnas situationer då uppgifter om minderåriga personer över 10 år fortsättningsvis inte visas på Mina Kanta-sidorna. Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården kan inte retroaktivt anteckna information om en minderårigs beslutsförmåga och vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna i de patenthandlingar eller recept som har upprättats innan funktionen infördes.

Anvisningarna i detta dokument grundar sig på den av Institutet för hälsa och välfärd publicerade funktionella specifikationen [Utlämnande av en minderårigs uppgifter till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården](#) [2], [lagen om patientens ställning och rättigheter \(785/1992\)](#)[3] samt [Social- och hälsovårdsministeriets förordning om journalhandlingar \(298/2008\)](#)[4]. Allmänna riktlinjer och principer beskrivs också i [Elektronisk ärendehantering på andras vägnar inom social- och hälsovården – Allmän beskrivning](#) [5]. [Anvisningar för strukturerad dokumentation finns i Handbok för strukturerad dokumentation av patientuppgifter del 1](#) [6].

Den funktionella specifikationen 1.4 Utlämnande av en minderårigs uppgifter till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården uppdaterades sommaren 2020 genom biträdande justitiekanslerns beslut ([Dnr OKV/31/50/2019](#)) från 11.5.2020. Verksamhetsmodellen som presenterades i den tidigare specifikationsversionen, där ett sådant standardvärde på beslutsförmågan som kan ändras av en yrkesutbildad person inom hälsovården producerades för barn under 12 år, har tagits bort. Lösningens verksamhetsmodell för barn under 12 år motsvarar inte kraven i patientlagen. Samtidigt uppdaterades den allmänna beskrivningen Elektronisk ärendehantering på andras vägnar inom social- och hälsovården (1.2).

2. Vårdnadshavares och minderårigas rätt att besluta om vård

2.1 Vårdnadshavarnas rätt

Barnets vårdnadshavare ska säkerställa barnets utveckling och välbefinnande. Vårdnadshavarna har rätt att bestämma om barnets vård och övriga personliga angelägenheter. Vårdnadshavarna fungerar som företrädare och intressebevakare för sina barn. De ansvarar för sina barn tills de fyller 18 år. Vårdnadshavarna har också rätt att få information och bli hörda i frågor som rör de egna barnen. [7] De har dock inte rätt att förbjuda vård som behövs för att avvärja fara som hotar den minderårigas liv eller hälsa [3].

2.2 Den minderårigas rättigheter

Den minderårigas åsikt om den vård som riktas mot honom eller henne ska alltid utredas när det är möjligt med hänsyn till den minderårigas ålder och utvecklingsnivå. Minderåriga har rätt att bestämma om sin egen vård när han eller hon med hänsyn till sin ålder och utvecklingsnivå har förmåga att fatta besluten själv. Då ska den minderåriga vårdas i samförstånd med honom eller henne. Det finns ingen åldersgräns varefter en minderårig har förmåga att besluta om sin vård, utan en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården bedömer separat beslutsförmågan vid varje besök/ärende som ska skötas. En minderårig som enligt bedömningen har beslutsförmåga har också rätt att förbjuda utlämning av uppgifter om sitt hälsotillstånd och sin vård till sina vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. [3]

[Enligt FN:s konvention](#) om barnets rättigheter ska man vid alla beslut som rör barn i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa. Enligt konventionen gäller minderårigas rätt till integritetsskydd också barnets föräldrar och vuxna som arbetar tillsammans med barnet. Utlämning av sekretessbelagda uppgifter om barnet till vårdnadshavarna kan kränka barnets integritet, om barnet inte har gett sitt samtycke till att uppgifterna ges ut. [8] När barnets rättigheter står i strid med vårdnadshavarnas rättigheter ska situationen i första hand lösas i enlighet med barnets bästa.

3. Dokumentation av en minderårigs beslutsförmåga och utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna

3.1 En minderårigs förmåga att besluta om sin vård

En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska bedöma om den minderåriga har förmåga att sköta sitt eget ärende. Det finns ingen åldersgräns för beslutsförmågan och den bedömning som krävs. För att en minderårig person ska kunna utöva sin självbestämmanderätt krävs att en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården gör en specifik bedömning av beslutsförmågan för servicehändelsen dvs. vid varje besök eller vårdperiod. Bedömningen av den minderårigas beslutsförmåga gäller endast för det ifrågavarande enskilda besöket eller den specifika vårdperioden och de handlingar som anknyter till detta.

När en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården bedömer att den minderåriga har förmåga att besluta om sin vård, ska han eller hon anteckna detta och motiveringarna till lösningen i patienthandlingarna [9]. Om sjukdomens karaktär eller problemet är av ett slag som den minderåriga inte klarar av att sköta självständigt men ändå besöker mottagningen ensam, ska den yrkesutbildade personen anteckna vilken vårdnadshavare som har kontaktats och på vilket sätt kontakten har skett.

Mer information: [Utvärdering av en minderårigs beslutsförmåga inom hälso- och sjukvården \[10\]](#)

3.2 Information till minderåriga om patientuppgifter och rättigheter för minderåriga som enligt bedömningen har beslutsförmåga

Innehållet i den information som ges till den minderåriga beror på om den minderåriga enligt bedömningen har förmåga att fatta beslut och sköta sitt ärende självständigt. Den yrkesutbildade personen ska berätta för den minderåriga om patientuppgifterna, lagringen av dem och visningen av dem på Mina Kanta-sidorna samt i eventuella andra lokala elektroniska ärendetjänster. Till en minderårig som inte har beslutsförmåga berättar man att hans eller hennes patientuppgifter är tillgängliga för föräldrarna tills den minderåriga fyller 18 år. Det är också viktigt att berätta att den minderåriga trots att han eller hon för närvarande inte ensam kan fatta beslut i sina ärenden, eventuellt senare självständigt kan bestämma om sin vård om en yrkesutbildad person bedömer att det är möjligt. Till minderåriga som har beslutsförmåga berättar man i samband med varje besök/vårdperiod om den minderårigas rätt att besluta om utlämning av sina uppgifter till vårdnadshavarna, och om att de uppgifter som har dokumenterats innan den minderårigas bedömdes ha beslutsförmåga eller som den minderåriga har gett samtycke till utlämning om, kan ses av vårdnadshavarna på Mina kanta-sidorna tills den minderåriga fyller 18 år. Bedömningen av den minderårigas beslutsförmåga kan skilja sig vid olika besök och vårdperioder, och därför ska den information som ges alltid anpassas till den aktuella bedömningen av beslutsförmågan. Uppgifterna om den information som har getts antecknas som fri text i patienthandlingarna i samband med det besök/den vårdperiod som informationen har getts. [4]

Läs mer om information till minderåriga: [Informerings av en minderårig om anteckningar som görs i journalhandlingar och om Mina Kanta-sidorna \[11\]](#)

3.3 Dokumentering av beslutsförmågan i strukturerad form samt viljan gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna för minderårig som har beslutsförmåga

En minderårig kan förbjuda att uppgifter om besöket eller vårdperioden samt recept lämnas ut till vårdnadshavarna, om en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården vid det ifrågavarande besöket eller den ifrågavarande vårdperioden har bedömt att den minderåriga har förmåga att besluta om sin vård. Med utlämning av uppgifter avses att uppgifter ges till vårdnadshavarna i muntlig form eller som utskrift på papper samt att de visas på Mina Kanta-sidorna. Bedömningen av beslutsförmågan och samtycket eller förbudet av den minderåriga med beslutsförmåga gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna gäller enskilda besök eller vårdperioder och handlingar som anknyter till dem. I fråga om elektroniska recept antecknas informationen om utlämning av den minderårigas uppgifter till vårdnadshavarna separat på varje recept. Informationen om beslutsförmågan och viljan gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna för en minderårig som har beslutsförmåga ska antecknas i de patienthandlingar som anknyter till ärendet. [4] Denna information antecknas i strukturerad form i uppgifterna om besöket/vårdperioden och på recepten (se avsnitt 3.4).

Den minderårigas vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna ska utredas i samband med varje besök och vårdperiod även i sådana situationer då den minderåriga kommer till mottagningen tillsammans med en vuxen. Den minderårigas vilja måste utredas, eftersom den vuxna person som är med kan vara någon annan än en vårdnadshavare eller den minderåriga eventuellt vill förhindra att den vårdnadshavare som inte är med ska få uppgifterna. Förbudet mot utlämning av uppgifter kan inte tekniskt riktas mot endast den ena vårdnadshavaren. Om utlämningen av uppgifter tillåts kan alla vårdnadshavare eller lagliga företrädare se uppgifterna på Mina Kanta-sidorna. Detsamma gäller ifall utlämning av uppgifter förbjuds, då lämnas de inte ut till någon av vårdnadshavarna. När den minderåriga själv loggar in på Mina Kanta-sidorna kan han eller hon se uppgifterna.

Den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården antecknar i strukturerad form informationen om den minderårigas förmåga att fatta självständiga beslut och viljan gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna för den minderåriga som enligt bedömningen har beslutsförmåga i strukturerad form i samband med anteckningarna i patientjournalerna och förskrivningen av recept enligt Tabell 1. Den yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som ansvarar för vården ansvarar också för att informationen är korrekt. När informationen har antecknats i strukturerad form kan Mina kanta-sidorna och andra e-tjänster utnyttja informationen när de visar patientuppgifter och recept till vårdnadshavarna.

Beslutsförmågan och ställningstagande hos en minderårig som har beslutsförmåga gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna kan antecknas för alla barn oberoende av ålder. I Tabell 1 beskrivs alternativen för dokumentering av information om en minderårigs ställningstagande till utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna. Ett alternativ måste alltid väljas. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska vid behov kunna ändra till ett annat alternativ.

Man säkerställer att den minderårigas självbestämmanderätt uppfylls genom kravet på att en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården för varje besök eller vårdperiod och recept ska ta ställning till den minderårigas (12–17 år) beslutsförmåga och utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna. Syftet med funktionen är att förhindra situationer varvid känsliga uppgifter om en minderårig utlämnas till vårdnadshavarna av misstag. Kravet på att den yrkesutbildade personen ska anteckna sitt ställningstagande till utlämning av den minderårigas uppgifter fungerar också som stöd och säkerhet i arbetet.

Tabell 1. Den minderårigas beslutsförmåga och vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna

Alternativ	Information som antecknas av en yrkesutbildad person	Effekt på utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna
Den minderåriga saknar beslutsförmåga, uppgifterna lämnas till vårdnadshavarna	Den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården väljer detta alternativ om han eller hon bedömer att den minderåriga saknar förmåga att besluta om sin vård.	Uppgifterna visas till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidor och kan utlämnas till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården
Den minderåriga är beslutsförmögen och tillåter att uppgifter om honom eller henne lämnas till vårdnadshavarna	Den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården väljer detta alternativ när han eller hon bedömer att den minderåriga har förmåga att besluta om sin vård och den minderåriga tillåter att uppgifterna lämnas ut till vårdnadshavarna	Uppgifterna visas till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna och kan utlämnas till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården
Den minderåriga är beslutsförmögen och tillåter inte att uppgifter om honom eller henne lämnas till vårdnadshavarna	Den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården väljer detta alternativ när han eller hon bedömer att den minderåriga har förmåga att besluta om sin vård och den minderåriga inte tillåter att uppgifterna lämnas ut till vårdnadshavarna.	Uppgifterna visas inte till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna och utlämnas inte till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården.
Det är okänt om den minderåriga är beslutsförmögen, uppgifter lämnas inte till vårdnadshavarna	<p>Alternativet får användas endast då man inte har träffat den minderåriga, och man därför inte har kunnat bedöma den minderårigas förmåga att besluta om sin egen vård och inte heller har kunnat utreda hans eller hennes vilja angående om patientuppgifterna ska visas och utlämnas till vårdnadshavarna. Till exempel om man skapar handlingar för en servicehändelse gällande en minderårig inom hälso- och sjukvården innan man träffar den minderåriga, ska den yrkesutbildade personen anteckna detta alternativ i servicehändelsen. Detta alternativ kan sparas automatiskt också i situationer där patientdatasystemet lagrar handlingar utan några åtgärder av en yrkesutbildad person. Men om en yrkesutbildad person tidigare i servicehändelsen har tagit ställning till förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna, får man inte ändra den information som den tidigare yrkesutbildade personen har sparad med det utgångsvärde som patientdatasystemet erbjuder.</p> <p>En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska ändra detta värde i det skede då det är möjligt att utreda den minderårigas vilja.</p>	Uppgifterna visas inte till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna. Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska säkerställa den minderårigas vilja innan uppgifter lämnas ut till vårdnadshavarna.

3.3.1 En minderårigs vilja gällande utlämning av uppgifter som anknyter till besöket/vårdperioden till vårdnadshavarna

Varje besök eller vårdperiod bildar en separat servicehändelse. En servicehändelse bildas också av kontakter som ersätter besök, såsom telefonsamtal eller distanskontakt. Servicehändelsen är förknippad med alla journalanteckningar, remisser och undersökningar som har gjorts under det ifrågasvarande besöket eller den ifrågasvarande vårdperioden.

Det ställningstagande som en yrkesutbildad person har antecknat i strukturerad form om den minderårigas beslutsförmåga gäller visning av alla uppgifter som anknyter till besöket eller vårdperioden (servicehändelsen) till vårdnadshavarna. Bedömningen av den minderårigas beslutsförmåga och vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna antecknas en gång under besöket eller vårdperioden (servicehändelsen). Under vårdperioderna bör man komma ihåg, att om den minderåriga inte tillåter utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna, får man inte lämna ut några uppgifter om vårdperioden till vårdnadshavarna. Om en minderårig som har beslutsförmåga ändrar sin vilja gällande utlämning av uppgifter under vårdperioden, ska den yrkesutbildade personen göra behövliga ändringar. Om endast en del av uppgifterna är sådana som den minderåriga inte vill att vårdnadshavarna ska få veta, ska man använda fördröjningsfunktionen för anteckningar (se avsnitt 4).

Den minderårigas vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna antecknas i regel i samband med att anteckningarna i patientjournalen uppkommer. En minderårig kan dock i efterhand framföra önskemål om ändringar gällande utlämning av sina uppgifter till vårdnadshavarna. Informationen om viljan gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna kan ändras i efterhand endast vid den serviceenhet där bedömningen av den minderårigas beslutsförmåga har gjorts. Informationen om utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna kan inte uppdateras vid en annan tjänstetillhandahållares enhet. För avlägsnande av förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna krävs en diskussion mellan den yrkesutbildade person som ansvarar för vården och den minderåriga patienten samt dokumentation i patientjournalen.

Patientdatasystemet lagrar informationen om den minderårigas vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna i strukturerad form i Patientdataarkivet. Denna information fastställer om uppgifter i patientjournalen som ansluter till besöket/vårdperioden (servicehändelsen) kan utlämnas till vårdnadshavarna. Om det är förbjudet att lämna ut uppgifter till vårdnadshavarna, visar Mina Kanta-sidorna inga av den minderårigas uppgifter som anknyter till besöket/vårdperioden (servicehändelsen) till vårdnadshavarna, inte ens att besöket har ägt rum. Samma sak gäller alltså alla anteckningar i patientjournalen, laboratorieundersökningar och bilddiagnostiska undersökningar samt remisser och vårdrespons som anknyter till besöket eller vårdperioden.

Vid behandling av remisser inom hälso- och sjukvården bör man beakta, att inkommande remisser inte alltid kommer via Patientdataarkivet, som skulle ge informationen om den remitterande aktörens anteckning om viljan hos minderårig som har beslutsförmåga gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna. Därför är rekommendationen att man i form av fritt formulerad text i remissen antecknar som information till den mottagande parten, om en minderårig som har beslutsförmåga har förbjudit utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna i anslutning till besöket. Den mottagande aktören ska göra en ny bedömning av den minderårigas beslutsförmåga vid det första besöket och i strukturerad form i samband med besöket anteckna informationen om den minderårigas vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna.

Förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna visas också alltid i patientdatasystemet till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården när den minderårigas patientuppgifter granskas. I fall information om förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna har lagrats tidigare i samband med det besök/den vårdperiod där en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska göra en anteckning i patientjournalen visas informationen i samband med anteckningarna för det ifrågasvarande besöket/den ifrågasvarande vårdperioden. Informationen om förbudet mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna visas också när uppgifter som har dokumenterats av en annan organisation söks i Patientdataarkivet.

3.3.2 En minderårigs vilja gällande utlämning av uppgifter om recept till vårdnadshavarna

Information om en minderårigs vilja gällande utlämning av uppgifter om recept till vårdnadshavarna lagras i uppgifterna om receptet. Informationen antecknas av läkemedelsförskrivaren, som ska förskriva eller tidigare har förskrivit ifrågavarande recept och samtidigt har bedömt den minderårigas beslutsförmåga. Informationen om utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna gällande en minderårig som har beslutsförmåga överförs inte automatiskt från uppgifterna om besöket eller vårdperioden till receptet eller från receptet till besöket eller vårdperioden. För receptet kan man alltså lagra en annan information om utlämning av receptuppgifter till vårdnadshavarna än för besöket eller vårdperioden. Patientdatasystemet påminner dock läkemedelsförskrivaren om det är förbjudet att lämna ut uppgifter om besöket/vårdperioden (servicehändelsen) till vårdnadshavarna och ett recept har ordinerats i servicehändelsen, för vilket utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna inte har förbjudits. Påminnelsen fungerar också i motsatt riktning, dvs. patientdatasystemet påminner läkemedelsförskrivaren ifall utlämning av receptuppgifter till vårdnadshavarna förbjuds och receptet har förskrivits i samband med ett sådant besök/en sådan vårdperiod, vars utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna inte har förbjudits.

Det är också möjligt att i efterhand ändra informationen om utlämning av receptuppgifter till vårdnadshavarna. Information om utlämning till vårdnadshavarna ändras genom att korrigera receptet. Även någon annan än den ursprungliga förskrivaren av läkemedlet kan ändra informationen om utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna på den minderårigas begäran. Då ska den minderårigas beslutsförmåga bedömas. Rekommendationen är dock att den minderåriga hänvisas till den ursprungliga läkemedelsförskrivarens organisation, om inga andra ändringar behöver göras i receptet än att avlägsna förbudet mot utlämning till vårdnadshavarna, eftersom det eventuellt finns anteckningar om läkemedelsbehandlingen i besökstexten. Såsom ovan konstateras krävs det för tillägg eller avlägsnande av förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna en diskussion mellan den yrkesutbildade person som ansvarar för vården och den minderåriga patienten samt dokumentation i patientjournalen. Det är inte möjligt att korrigera informationen om utlämning till vårdnadshavarna i ett makulerat recept.

Vid förnyande av recept kopieras informationen om utlämning till vårdnadshavarna tillsammans med övriga receptuppgifter till det nya receptet. Om man trots förbud i begäran om förnyelse av recept har antecknat en vårdnadshavares telefonnummer, får vårdnadshavaren ett textmeddelande om att receptet har förnyats. Receptcentralen kan inte kontrollera vem som är ägare till telefonnumret. Om man i det tidigare receptet inte har tagit ställning till den minderårigas beslutsförmåga och den minderårigas vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna, ska läkemedelsförskrivaren dock anteckna informationen i receptet vid förnyandet.

Bedömningen av den minderårigas beslutsförmåga kan inte göras på apoteket och inte heller kan viljan om utlämning av receptuppgifter till vårdnadshavarna antecknas i receptet på den minderårigas begäran. Bedömningen av beslutsförmågan görs alltid inom hälso- och sjukvården. När apoteket vid störningssituationer antecknar ett pappers- eller telefonrecept för en minderårig i systemet, ska även informationen om den minderårigas beslutsförmåga och vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna antecknas enligt alternativet i Tabell 1 och den information som läkaren har gett. Vid dokumentation av ett telefonrecept ska man fråga läkaren vilket alternativ som ska väljas. Om pappersreceptet inte innehåller information om den minderårigas vilja lagras apoteket alternativet "Det är okänt om den minderåriga är beslutsförmögen, uppgifter lämnas inte till vårdnadshavarna" på receptet. Om en vårdnadshavare tar ut läkemedel på apoteket med ett pappersrecept på en minderårigs vägnar och receptet inte innehåller information om den minderårigas vilja, kan man lagra alternativet "*Den minderåriga är beslutsförmögen och tillåter att uppgifter om honom eller henne lämnas till vårdnadshavarna*" på receptet. Apoteket kan korrigera det valda alternativet i efterhand, om apoteket ursprungligen har lagrat fel information.

Förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna visas också alltid i apoteks- och patientdatasystemet till yrkesutbildade personer när den minderårigas receptuppgifter granskas.

4. Fördröjd visning av uppgifter på Mina Kanta-sidorna

Visning i vyn för patientuppgifter på Mina Kanta-sidorna kan fördröjas enligt den allmänna verksamhetsmodellen för Patientdataarkivet. I allmänhet visas handlingar till medborgarna genast på Mina Kanta-sidorna, när handlingen har lagrats i Patientdataarkivet. I speciella situationer kan visningen av handlingar fördröjas på Mina Kanta-sidorna, till exempel om en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården behöver diskutera med patienten personligen innan handlingen visas. För fördröjningen antecknar man i handlingen det datum då den kan visas på Mina Kanta-sidorna. Möjligheten till fördröjning gäller alla anteckningar, både text och till exempel laboratorieresultat. En yrkesutbildad person bedömer fördröjningens längd från fall till fall. En handling kan i speciella situationer fördröjas varaktigt, varvid den inte visas för medborgaren på Mina Kanta-sidorna. Varaktigt fördröjda är handlingar som bedöms äventyra patientens hälsa eller vård, eller någon annans rättigheter. **En fördröjning förhindrar alltid att patientuppgifterna visas på Mina Kanta-sidorna till både den minderåriga och hans eller hennes vårdnadshavare.** Om *alla* handlingar för besöket eller vårdperioden är fördröjda, visas inga uppgifter om besöket/vårdperioden (servicehändelsen) till den *minderåriga* eller till *vårdnadshavarna* på Mina Kanta-sidorna och dess tidpunkt visas inte i listan över den minderårigas besök.

4.1. Användning av fördröjning i en minderårigs patientjournaluppgifter

När en minderårig vill förbjuda utlämning till vårdnadshavarna av sina uppgifter om besök och vårdperioder, används i regel de förbud mot utlämning till vårdnadshavarna som beskrivs i avsnitt 3. Utöver anvisningarna om fördröjning ovan, används fördröjning när det är frågan om en minderårig och en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården själv bedömer att utlämning av uppgifterna till vårdnadshavarna står i strid med barnets bästa. Fördröjning kan användas för minderåriga som inte har förmåga att besluta om sin egen vård och för minderåriga som har förmåga att besluta om sin egen vård. Fördröjning används också i situationer då en minderårig som har beslutsförmåga vill förbjuda endast en del av de uppgifter som har antecknats under en vårdperiod för sina vårdnadshavare. När uppgifter fördröjs på grund av att uppgifterna inte får visas till **vårdnadshavarna** på Mina Kanta-sidorna, fördröjs uppgifterna tills den minderåriga fyller 18 år.

I patientdatasystemet gäller en fördröjning alltid en anteckning, men fördröjningen förhindrar helt att den handling där anteckningen finns visas på Mina Kanta-sidorna. Patientdatasystemen bildar handlingar i Patientdataarkivet delvis på olika sätt, varvid man i specifika anvisningar för patientdatasystem måste berätta hur stor del av uppgifterna fördröjningen gäller. Noggrannare anvisningar om genomförande av fördröjning finns i specifika anvisningar för informationssystemet.

4.2 Förhindra visning av recept på Mina Kanta-sidorna

Visning av recept på Mina Kanta-sidorna kan inte fördröjas. Om det finns behov av att förhindra visning av en minderårigs recept till vårdnadshavarna och den minderåriga inte har förmåga att besluta om sin vård, kan visningen av uppgifter om receptet förhindras genom att använda de förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna som presenteras i avsnitt 3, även om förbudet inte är den minderårigas egna viljeyttring. Det här undantaget kan användas till exempel i situationer som gäller misstänkta sexualbrott. När man använder förbudet mot utlämning av uppgifter till

vårdnadshavarna bör man komma ihåg att recept visas när man loggar in med barnets egna koder på Mina Kanta-sidorna.

I undantagssituationer då man vill förhindra att receptuppgifter visas på Mina Kanta-sidorna även när man loggar in med den minderårigas koder, kan man förskriva receptet med namn och födelse-tid utan personbeteckningens slutdel. Då kan läkemedlet tas ut på apoteket endast med hjälp av patientanvisningen. Patientanvisningen ska bevaras, eftersom läkemedlet inte kan tas ut på apote- ket utan denna. Om det inte är möjligt att förskriva läkemedel med endast namn och födelsetid i patientdatasystemet när personbeteckningen är känd, förskrivs läkemedlet med ett recept i pap- persform med namn och födelsetid. Även i dessa situationer skapar apoteket ett recept i elektronisk form och tar samtidigt pappersreceptet för förvaring på apoteket. Läkemedlet kan i fortsättningen tas ut endast på det apotek där det expedierades första gången. När recept skrivs med namn och födelsetid, visas det inte i Receptcentralens uppgifter. Hälso- och sjukvården ska då se till att den minderårigas läkemedelsbehandling på annat sätt är känd för de aktörer som vårdar den minderå- riga, till exempel genom att anteckna uppgifterna i patientjournaltexten, som är fördröjd.

5. Utlämning till vårdnadshavarna av en minderårigs patientuppgifter inom hälso- och sjukvården, på apoteket och på Mina Kanta-sidorna

En minderårigs uppgifter kan utlämnas till vårdnadshavarna eller någon annan laglig företrädare inom hälso- och sjukvården och på apoteket i samband med ärendeskötsel eller via elektroniska tjänster (Mina Kanta-sidor eller lokala e-tjänster).

Mina Kanta-sidorna eller någon annan e-tjänst som visar patientuppgifter visar de patientanteckningar som har lagrats i Patientdataarkivet till vårdnadshavarna om en minderårig som enligt en bedömning av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården har förmåga att besluta om sin vård **inte** har förbjudit utlämning av uppgifterna till vårdnadshavarna. I de elektroniska tjänsterna utlämnas uppgifterna till vårdnadshavarna, när de har loggat in i tjänsten med stark autentisering och vårdnadshavarrelationen har fastställts med [Suomi.fi](#) -fullmakter [12]. På Mina Kanta-sidorna visas samma hälsouppgifter till vårdnadshavarna som den minderåriga ser själv via Mina Kanta-sidorna, förutom de uppgifter som omfattas av förbud mot utlämning till vårdnadshavarna.

I patientdatasystemet och apoteksdatasystemet ser yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården den minderårigas förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna om besök och/eller recept eller information om att den minderårigas vilja inte har kunnat utredas. Noggrannare anvisningar om visning av uppgifter finns i specifika anvisningar för informationssystemet. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården får den ovan nämnda informationen när han eller hon granskar eller använder den minderåriga patientens patientjournalanteckningar, remisser, vårdrespons eller receptuppgifter. Även information om förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna som en annan tillhandahållare av social- och hälsovårdstjänster har lagt till i patientjournaluppgifterna eller recepten visas när uppgifter söks och granskas via Kanta-tjänsterna. Informationen om utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna ska också beaktas när en minderårigs patientuppgifter lämnas ut i samband med mottagningsbesök eller i pappersform på vårdnadshavarens begäran.

När vården av en minderårig fortsätter i en annan organisation, visar patientdatasystemet information om förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna i samband med remissen eller vårdresponsen (dvs. förbud som anknyter sig till servicehändelsen). Förbudet visas när man under besök/vårdperioden (servicehändelsen) i den egna organisationen inte ännu har bedömt beslutsförmågan och inte antecknat den minderårigas vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna. Dessutom visas förbudet från den organisation som har upprättat remissen eller vårdresponsen, även om man i den bedömning som görs i den egna organisationen senare konstaterar att den minderåriga inte har förmåga att fatta beslut om den ifrågasvarande vården. Det förbud som gäller remiss-vårdresponskedjan visas när servicehändelsen i den egna organisationen har startat utifrån en remiss eller vårdrespons från en annan organisation. **Informationen kan visas om patientdatasystemet har sökt den andra organisationens remisser eller vårdrespons i Patientdataarkivet.** Patientdataarkivet ser till att remissen inte alls visas på Mina Kanta-sidorna om den hälsovårdscentral som har upprättat remissen i det besök som anknyter till remissen har antecknat att den minderåriga förbjuder utlämning av sina uppgifter till vårdnadshavarna. I dessa situationer visas inte heller den remiss som den mottagande aktören har lagrat på Mina Kanta-sidorna.

En farmaceut eller provisor som söker recept i Receptcentralen ser om utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna har förbjudits. Man får inte meddela till vårdnadshavaren att en del av uppgifterna har avgränsats så att han eller hon inte kan se dem. Även om receptet har ett förbud mot utlämning av uppgifter till den minderårigas vårdnadshavare, hindrar detta inte att läkemedlet expedie-

ras till en vuxen, om den vuxna kommer för att hämta ett recept med patientanvisningen eller vet att apoteket har fått ett telefonrecept. Inom hälso- och sjukvården eller på apoteket ska man vid utskrift av receptsammanställningar eller utskrift av kopior av recept för utlandsresor ta ställning till vem de skrivs ut till. Om uppgifterna skrivs ut på en vårdnadshavares begäran, visas inte de receptuppgifter som inte får lämnas ut till vårdnadshavarna på utskriften.

Tabell 2 beskriver effekterna av information som har antecknats av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården om en minderårigs beslutsförmåga och vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna.

Tabell 2. Utlämning av en minderårigs uppgifter till vårdnadshavarna

Alternativ	Effekt på utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna
Den minderåriga saknar beslutsförmåga, uppgifterna lämnas till vårdnadshavarna	Uppgifterna visas till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna och kan utlämnas till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården. Receptuppgifter kan utlämnas till vårdnadshavarna på apoteket.
Den minderåriga är beslutsförmögen och tillåter att uppgifter om honom eller henne lämnas till vårdnadshavarna	Uppgifterna visas till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna och kan utlämnas till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården. Receptuppgifter kan utlämnas till vårdnadshavarna på apoteket.
Den minderåriga är beslutsförmögen och tillåter inte att uppgifter om honom eller henne lämnas till vårdnadshavarna	Uppgifterna visas inte till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna och utlämnas inte till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården. Receptuppgifter kan inte utlämnas till vårdnadshavarna på apoteket. På sammanställningen av recepten eller på kopior av recept för utlandsresor skrivs inte de recept ut som har förbud mot utlämning till vårdnadshavarna.
Det är okänt om den minderåriga är beslutsförmögen, uppgifter lämnas inte till vårdnadshavarna	Uppgifterna visas inte till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna. Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska säkerställa den minderårigas vilja innan uppgifter lämnas ut till vårdnadshavarna. Receptuppgifter kan inte utlämnas till vårdnadshavarna på apoteket. På sammanställningen av recepten eller på kopior av recept för utlandsresor skrivs inte de recept ut vars utlämning till vårdnadshavarna inte har kunnat utredas.

På Mina Kanta-sidorna visas inloggningsuppgifter till den minderåriga för de uppgifter som har utlämnats till vårdnadshavarna via Mina Kanta-sidorna. Även i andra e-tjänster ska inloggningsuppgifter lagras om situationer där en vårdnadshavare har utträttat ärenden på den minderårigas vägnar och behandlat den minderårigas uppgifter. På Mina Kanta-sidorna visas också till den minderåriga själv vilka servicehändelser och utlämning av recept som har förbjudits för vårdnadshavarna. Den minderåriga kan inte själv ändra förbuden om utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna via Mina Kanta-sidorna. Om den minderåriga vill ändra sin vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna, ska han eller hon kontakta sitt vårdställe. På Mina Kanta-sidorna visas inte fördröjda uppgifter till den minderåriga själv eller vårdnadshavarna.

5.1 Visning av den minderårigas uppgifter till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna under övergångsperioden

På Mina Kanta-sidorna visas uppgifterna till vårdnadshavarna för minderåriga i alla åldrar, när information har antecknats och lagrats i strukturerad form av en yrkesutbildad person inom hälso-

och sjukvården i ett recept eller ett besök/en vårdperiod om den minderårigas förmåga att besluta om sin vård och den minderårigas vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna. Under övergångsperioden kommer minderårigas uppgifter att visas på Mina Kanta-sidorna på två olika grunder:

- Patientjournaltexter och recept som har antecknats i gamla patientdatasystem (dvs, sådana som inte har de ovan nämnda funktionerna) visas på Mina Kanta-sidorna på samma sätt som hittills enligt åldersgränsen 10 år. Endast de patientjournaltexter och recept som har upprättats när barnet var under 10 år visas till vårdnadshavarna.
- Uppgifter om besök och vårdperioder samt patientjournaltexter och recept i anknytning till dem vilka har antecknats i den nya versionen av patientdatasystem (som har den ovan nämnda funktionen) visas på Mina Kanta-sidorna till vårdnadshavare för minderåriga i alla åldrar och avgränsar de uppgifter som inte får visas till vårdnadshavarna.

Övergångsperioden medför också att en del av patientjournaltexterna och recepten inte alls visas på Mina Kanta-sidorna för vissa minderåriga. En sådan situation uppkommer till exempel i följande situation:

Patienten är 13 år. På Mina Kanta-sidorna ser hans vårdnadshavare de uppgifter som har upprättats när han var under 10 år. Inom hälso- och sjukvården införde man ett patientdatasystem i vilket det är möjligt att anteckna den minderårigas beslutsförmåga och vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna när patienten var 12 år. Från och med införandet har yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården kunnat anteckna information om utlämning till vårdnadshavarna i patientjournalen och recepten. Utifrån denna information kan Mina Kanta-sidorna visa den minderårigas patienthandlingar och recept till vårdnadshavarna. De patientuppgifter och recept som har upprättats när patienten var 10–12 år kan alltså inte visas på Mina Kanta-sidorna, eftersom de saknar information om utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna. Utlämning av dessa uppgifter till vårdnadshavarna måste vid behov fortsättningsvis ske i pappersform. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården kan inte anteckna information om utlämning av patientuppgifter till vårdnadshavarna retroaktivt i den minderårigas patientjournal eller recept, dvs. i de patientuppgifter som har dokumenterats innan den nya versionen av patientdatasystemet infördes.

Mer information om övergångsperiodens inverkan på visning av minderårigas uppgifter till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna fås i den funktionella specifikationen [Utlämnande av en minderårigs uppgifter till vårdnadshavarna inom hälso-och sjukvården 1](#) [2].

6. Andra datasystem som är anslutna till patientjournalen och tidsbokning

Information om utlämningsförbud till vårdnadshavarna gällande besök/vårdperioder (servicehändelser) och alla anteckningar i patientjournalen och recept i anslutning till dessa visas till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i patientdatasystemet när han eller hon granskar en minderårigs patientuppgifter (avsnitt 5). Denna visning av utlämningsförbud för patientuppgifter till vårdnadshavarna krävs inte i andra datasystem, såsom system för bilddiagnostik och laboratoriesystem, om servicehändelser inte bildas i dem. När en vårdnadshavare frågar om en minderårigs uppgifter, som har lagrats i andra datasystem, ska aktuell information om utlämning av den minderårigas uppgifter till vårdnadshavarna kontrolleras via det huvudpatientdatasystem som används.

I tidsbokningen är det möjligt att anteckna förbud gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna när man i patientdatasystemet/tidsbokningssystemet har infört tidsbokningshandlingar enligt Kanta-tjänsternas definitioner om inte det system som används ger möjlighet till något annat. Ett förbud om utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna i tidsbokningen överförs inte till det ifrågavarande besöket. Den minderårigas ställningstagande gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna för besöket antecknas enligt anvisningarna i avsnitt 3.

Mer information finns i *Tidsbokning inom sjuk- och hälsovården – allmän beskrivning och nationella krav på sjuk- och hälsovårdens tidsbokningslösningar (THL, 2020)* [13]

Den funktion som beskrivs i denna verksamhetsmodell, dvs. strukturerad dokumentation av den minderårigas beslutsförmåga och vilja gällande utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna, används inte för visning av tidsbokningen till vårdnadshavarna i e-tjänster eller på Mina Kanta-sidorna. Den information om utlämning av uppgifter gällande besök/vårdperioden eller recept till vårdnadshavarna, som presenteras i detta dokument, kan dokumenteras endast av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som har bedömt den minderårigas förmåga att besluta om sin egen vård. Visning av en bokad tid till vårdnadshavarna kan enligt den minderårigas vilja förhindras utan bedömning av beslutsförmågan. E-tjänster för tidsbokning där den minderåriga själv kan boka en tid frågar alltid i samband med bokningen om den minderåriga tillåter att den bokade tiden visas till vårdnadshavarna. Om den minderåriga bokar en tid till hälso- och sjukvården per telefon eller på plats, frågar man i samband med tidsbokningen om den minderåriga tillåter att den bokade tiden visas till vårdnadshavarna. Ett förbud mot utlämning av uppgifter i anknytning till den bokade tiden kan också antecknas av någon annan person som arbetar inom hälso- och sjukvården, till exempel en sekreterare. Den egentliga bedömningen av beslutsförmågan och beslut gällande visning av patientuppgifterna till vårdnadshavarna görs alltid separat vid kontakt med den minderåriga under det bokade besöket. Den minderåriga kan alltså boka en tid till hälso- och sjukvården utan att vårdnadshavarna får information om detta, men den egentliga bedömningen av beslutsförmågan kan göras endast i samband med besöket eller till exempel ett telefonsamtal av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

Om den minderåriga har förbjudit visning av den bokade tiden till vårdnadshavarna, får tidsbokningsbrev, påminnelse per textmeddelande eller en faktura för besök som inte har annullerats inte heller skickas till vårdnadshavarna. När en minderårig använder tidsbokningen eller när en yrkesperson bokar en tid i samförstånd med en minderårig, ska man även visa eller förklara eventuella kontakter gällande avgifter och bekräftelser (t.ex. kan en besöksavgift debiteras för besöket/skickas en faktura eller påminnelse hem per post, kan en faktura för ett icke annullerat besök skickas hem per post). Det ska vara möjligt att avbryta bokningen om den minderåriga på grund av dessa kontakter inte vill boka tiden.

Den bokade tiden visas inte till vårdnadshavarna på Mina Kanta-sidorna, om förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna har antecknat i tidsbokningen. Den bokade tiden visas inte heller om det i anteckningarna för besök som anknyter till den bokade tiden finns ett förbud mot utlämning av uppgifter till vårdnadshavarna.

7. Källförteckning: Lagstiftning, anvisningar och specifikationer

Referens	Dokument/webplats	Beskrivning/Användningsändamål	Källa
[1]	Anvisning 1/2016. Uppdaterad anvisning: Anvisning av minderårigas uppgifter och skötsel av ärenden för minderårigas räkning via Mina Kanta-sidor - Anvisning för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården	Anvisning av Institutet för hälsa och välfärd (THL)	https://thl.fi/sv/web/informationshantering-inom-social-och-halsovarden/anvisningar-och-tillampning/anvisningar
[2]	Utlämnande av en minderårigs uppgifter till vårdnadshavarna inom hälso- och sjukvården	Funktionell specifikation av Institutet för hälsa och välfärd (THL) version 1.4	https://thl.fi/sv/web/informationshantering-inom-social-och-halsovarden/foreskrifter-och-specifikationer/specifikationer-for-halsovarden
[3]	Lag om patientens ställning och rättigheter (785/1992)	Denna lag gäller patienternas ställning och rättigheter inom hälso- och sjukvården, om inte något annat stadgas i lag.	https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/1992/19920785
[4]	Social- och hälsovårdsministeriets förordning om journalhandlingar	Denna förordning tillämpas på upprättandet av de handlingar som används för att ordna och genomföra en patients vård samt på förvaringen av dessa handlingar och annat material som hänförs till vård och behandling.	https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2009/20090298
[5]	Elektronisk ärendehantering på andras vägnar inom social- och hälsovården – Allmän beskrivning	Dokument innehåller en allmän beskrivning av elektronisk ärendehantering på andras vägnar inom social- och hälsovården version 1.2	https://thl.fi/sv/web/informationshantering-inom-social-och-halsovarden/foreskrifter-och-specifikationer/specifikationer-for-gemensamma-tjanster
[6]	Handbok för strukturerad dokumentation av patientuppgifter, del 1, version 2018	Handbok för strukturerad dokumentation av patientuppgifter, del 1, version 2018	https://thl.fi/documents/920442/2902744/Kirjaamisopas+osa+1++final+2018_sv_19112018.pdf/ec5df273-eed2-46c6-8202-85621026a471
[7]	Lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt	Syftet med vårdnaden om barn är att trygga en balanserad utveckling och välfärd för barnet enligt dess individuella behov och önskemål.	https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1983/19830361
[8]	FN:s konvention om barnets rättigheter	De mänskliga rättigheterna gäller alla oavsett ålder. FN:s konvention om barnets rättigheter kom till för att trygga barnets särskilda behov och intressen. Konventionen gäller alla under 18 år.	https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060/19910060_2 (på finska) Mera information på svenska: http://lapsiasia.fi/sv/lapsen-oikeudet/

[9]	Upprättande och hantering av journalhandlingar. Handbok för hälso- och sjukvården	Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2014:20	http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/70337/URN_ISBN_978-952-00-3544-0.pdf
[10]	Utvärdering av en minderårigas beslutsförmåga inom hälso- och sjukvården	Inom hälsovårdens tjänster ska man alltid utreda ett minderårigt barns och en minderårig ungdoms åsikt om sin vård när det är möjligt med avseende på hans eller hennes ålder och utvecklingsnivå	https://thl.fi/sv/web/barn-unga-och-familjer/basservice/elevard/utvardering-av-en-minderarigs-beslutsformaga-inom-halso-och-sjukvarden
[11]	Informerig av en minderårig om anteckningar som görs i journalhandlingarna och om Mina Kanta-sidorna	Mer information av informering av en minderårig	https://thl.fi/sv/web/barn-unga-och-familjer/basservice/elevard/utvardering-av-en-minderarigs-beslutsformaga-inom-halso-och-sjukvarden#Informerig
[12]	suomi.fi Fullmakter		https://www.suomi.fi/fullmakter
[13]	Tidsbokning inom sjuk- och hälsovården – allmän beskrivning och nationella krav på sjuk- och hälsovårdens tidsbokningslösningar	Dokument publicerat av Institutet för hälsa och välfärd, som är en del av de uppdaterade nationella specifikationerna för tidsbokning av social- och hälsovårdstjänster	https://thl.fi/sv/web/informationshantering-inom-social-och-halsovarden/foreskrifter-och-specifikationer/specifikationer-for-gemensamma-tjanster/specifikationer-for-elektronisk-tidsbokning